

Lausunto

15.05.2024

Asia: VN/9978/2024

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä

Lausunnonantajan lausunto

Määritelmät. Näkemyksenne asetusluonnoksen 2 §:n määritelmistä (esim. ovatko määritelmät selkeät, onko tarvetta lisätä määritelmiin jokin käsite?)

Ei

Perustelut:

Määritelmien olemassaolo on sinänsä perusteltua, ja näin olisi mahdollista selkeyttää asetuksen kokonaisuutta. Käsitteet ja niiden määritelmät jäävät kuitenkin osin epäselviksi eivätkä ne kaikilta osin vastaa nykyistä lainsäädäntöä.

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Ovatko terveydenhuollon käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin tarkoituksenmukaiset (18 §)?

Kyllä

Perustelut:

-

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Ovatko sosiaalihuollon käyttöoikeudet potilastietoihin tarkoituksenmukaiset (19 §)?

Ei

Perustelut:

Sosiaalihuollolla pitäisi olla käyttöoikeus kaikkiin asiakastyön tekemisen kannalta välttämättömiin potilastietoihin. Asetusluonnos antaa tähän pääosin mahdollisuuden. Tarkkarajainen määrittely mahdollistaa kuitenkin sen, että erilaiset kirjaamiskäytännöt estävät välttämättömien tietojen saamisen.

Luovutusluvan kohdentaminen. Onko ehdotus luovutusluvan kohdentamisesta asiakkaan näkökulmasta ymmärrettävä ja selkeä?

Ei

Perustelut:

Tietojen luovutusluvan kohdentaminen yksilöidysti koskien joko palvelunantajaa, tietojen sisältöä (= palvelutehtävää) tai palvelun saamisen ajankohtaa tai aikaväliä on periaatteena hyvä ja asiakkaan näkökulmasta luovutuksen tahtoa konkretisoiva ja tarkentava asia. Tämä tuo kuitenkin mukanaan vaikeaselkoisuuden, joka tuottanee ainakin osalle asiakkaista vaikeutta oman tahtonsa ilmaisemiseen, koska asiakas ei välttämättä ole tietoinen tai ymmärrä minkä palvelutehtävän palvelua hän kulloinkin saa. Tämä saattaa tuottaa ongelmia asiakkaan luovutusluvan kohdentamisen tulkinnassa tai ohjata asiakkaan tekemään epähuomiossa tahtonsa vastaisia toimia.

Pykälän 1 ja 2 momenttien a-kohdat ovat epäselviä ja tulkinnallisia. Antaako asiakas luvan kaikkien hyvinvointialueiden osalta vai yksilöidysti?

Luovutusluvan kohdentaminen. Vastaako luovutusluvan kohdentaminen sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan tarpeita?

Kyllä

Perustelut:

Huomioitava kuitenkin samat ongelmat, jotka nostettu esiin asiakasnäkökulmasta.

Luovutusluvan kohdentaminen. Onko luovutusluvan mukainen lupien kohdentaminen toteutettavissa esitetyllä tavalla asiakas- ja potilastietojärjestelmiin (huomioiden sekä uusien tietorakenteiden mukaisesti tallennetut tiedot että aiemmin tallennetut tiedot)?

-

Perustelut:

Ei lausuttavaa.

Arvionne asetuksen mukaisen luovutusluvan tietojärjestelmätoteutukseen tarvittavasta ajasta ja kustannuksista:

Ei lausuttavaa.

Muita kommentteja asetusluonnoksesta:

Välttämättömän asiakas- ja potilastiedon tiedon riittävä ja ajantasainen saaminen on tärkeää laadukkaana asiakas- ja potilastyön tekemisen kannalta. Tiedon saaminen sosiaali- ja terveydenhuollon välillä vahvistaa ja mahdollistaa palvelujen toiminnallisen integraation. Tärkeää kuitenkin on, että tiedon käyttämisen laillinen ja asiallinen peruste varmistetaan väärinkäytösten ehkäisemiseksi. Kokonaisuutena asetukset on parantunut edellisestä versiosta, mutta tekstin selkokieliäisyyteen ja ymmärrettävyyteen voisi vielä mahdollisuuksien mukaan panostaa, jotta asetuksen soveltaminen olisi yhdenmukaista ja sen tavoitteiden mukaista.

Heino Petteri
Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Socca